

Gamlebyavisen

UTGAVE 2 - 2023

ÅRGANG 5

PRIS: (se s. 16)

KOMMUNEVALGET 2023

Bystyrepartiene i Fredrikstad svarer Gamlebyavisen om:

- gratis kollektivtrafikk i Fredrikstad
- fortsatt gratisferge og nattrute
- cruiseturisme i Fredrikstad
- bruk av Gamlebyen fengsel
- bilkjøring i Gamlebyen

Den lille døren borte i hjørnet som reddet bystyresalen

Etter kommunesammenslåingen tidlig på nittitallet gikk bystyremøtene på rundgang mellom rådhusene til de gamle kommunene. Det ble proklamert at den gamle bystyresalen i Gamlebyen aldri mer skulle brukes. Det syntes Inger Christine Apenes var for galt, og en liten dør i hjørnet ble løsningen.

Valglokaler, personstemmer og demokratisk underskudd

Kommunevalg gir velgerne mulighet til å gi personstemmer til kandidater fra andre partier. Det er en politisk rettighet. Men informasjon om ordningen er dessverre mangelfull. Verken partier eller myndigheter gjør nok for at velgerne kan benytte seg av denne muligheten.. (leder side 2)

Demokratisk underskudd

leder

Da jeg vokste opp var den lokale skolen omgjort til valglokale. For en politisk interessert småtass var dette veldig spennende. Skolen ble omgjort til et politisk verksted der telleresultatet var med å påvirke kommunens politikk de neste fire årene. Mens vi spilte fotball i skolegården en mandag ettermiddag i september, kom hele bygda til skolen for å stemme. Det samme var tilfelle da vi flyttet til Fredrikstad. Gudeberg skole var valglokale. Det er det ikke lenger. Effektiviseringen nådde etter hvert også lokaldemokratiet. Antall valglokaler er redusert og konsentrert. Dette er ikke en heldig utvikling. Deltakelse i demokratiet må legges så nært mulig der folk bor. Jeg tror ingen tør påstå at valgdeltakelsen øker hvis valglokaler legges ned.

En annen innvending gjelder personvalg. For ved kommunevalg er velgerne gitt en unik mulighet. Personstemmer, eller «slengere» som det også kalles, er en særegen blomst i lokaldemokratiet. I tillegg til personstemmer til eget parti kan man føre opp inntil tretten navn på kandidater fra andre partier. Dette krever tid og forberedelse. Det er heller ikke få politikere som er kommet inn i styre og stell takket være et betydelig antall personstemmer. Men dessverre benytter alt for få seg av muligheten. Partiene gjør det heller ikke enklere for velgerne. Det brukes masse tid på distribusjon av valginformasjon i både postkasser og på gatehjørner, men flere partier har dessverre latt være å publisere navnet på alle sine kandidater. Partiene kan gjerne innvende at man enkelt kan finne informasjon på nettet. Ja, fortell gjerne hvor enkelt dette er til de mange eldre som ikke er like godt bevandret på internett.

At velgerne har mulighet til å gi personstemmer til kandidater fra andre partier er en demokratisk rettighet også *partiene* skal tilrettelegge best mulig for.

Det må rettes opp før neste kommunevalg.

Partiene svarer Gamlebyavisen

Foran kommunevalget 11. september har Gamlebyavisen stilt ni spørsmål til de politiske partiene som er representert i dagens bystyre. I denne valgutgaven av Gamlebyavisen presenteres politikernes svar på seks av spørsmålene. Svarene på de resterende tre spørsmål er publisert på vår nettside www.gamlebyavisen.no

På de neste sidene presenteres svarene fra partiene i rekkefølge etter når de ble besvart, og følgende politikere har svart på vegne av sitt parti:

SV:
Silje Louise Waters

Pensjonistpartiet:
Marianne Kristiansen

Rødt:
Hannah Berg

Arbeiderpartiet:
Victor Kristiansen

Fremskrittspartiet:
Bjørnar Laabak

MDG:
Erik Skauen

Høyre:
Arne Sekkelsten

Venstre:
Trond Svandal

Senterpartiet:
Elin Tvete

Bymiljølista:
Jonas Markus Qvale

Kristelig Folkeparti:
Kolbjørn Westberg

På vår nettside kan du finne politikernes svar på følgende spørsmål:

- *Hvilke tre saker/tema er de viktigste ditt lokalparti har tatt initiativ til i perioden 2019 - 2023?*
- *Hvilke tre saker/tema er de viktigste for ditt parti for perioden 2023 - 2027?*
- *Hvilken politisk styringsmodell foretrekker ditt parti i Fredrikstad kommune: formannskapsmodell eller parlamentarisk styringsmodell?*

Spørsmål:

Mener ditt parti at all kollektivtrafikk bør være gratis innenfor Fredrikstad kommune?

SV:

Ja, absolutt, men dette er et fylkeskommunalt spørsmål og dermed et spørsmål om ressurser. Men kollektivtilbudet bør koste så lite som mulig. Derfor er vi også opptatt av å holde fergene våre gratis!

Pensjonistpartiet:

Vi vil ha gratis ferge, og vil utvide tilbudet. Vi har også foreslått gratis Flex-buss for eldre og uføre.

Rødt:

Ja.

Arbeiderpartiet:

Ja.

Fremskrittspartiet:

Kun dersom fylket eller staten betaler kostnaden.

MDG:

Ja, og at frekvensen må økes på bussene som går mellom sentrum og Manstad/Lervik, og mellom sentrum og Skjærviken/Torsnes. Altså oftere bussavganger.

Høyre:

Vi ønsker at all fergetrafikk skal være gratis. Når det gjelder busstilbudet er vi primært opptatt av å holde på lave – og helst reduserte – billettpriser. Vi vil også ønske å oppfordre fylkeskommunen til å prøve ut gratisløsninger i Fredrikstad-området.

Venstre:

Vi ønsker rimelig kollektivtrafikk, om mulig gratis.

Senterpartiet:

Det er fylkeskommunen som har ansvar for busstilbudet, ikke kommunen. Fredrikstad kommune har ikke penger til å subsidiere gratis busstilbud. Byfergene er gratis og det vil bli flere avganger og flere ruter i løpet av perioden.

Bymiljølista:

Bymiljølista har en visjon om gratis kollektivtrafikk, men om det er mulig å gjennomføre på fire år vet jeg ikke enda. Vi er tålmodige. Bymiljølista jobba lenge for gratis ferger, og vi fikk endelig gjennomslag for det i 2013. Vi får først sikre at vi har bussruter som går dit folk bor og ofte nok. Det er ikke bra nok i dag.

Kristelig Folkeparti:

Det hadde så klart vært et fantastisk tilbud, men med økonomien vi har nå skal vi være glade for at i alle fall ferga er gratis. Det vil vi fortsatt jobbe for at den skal være.

Bymiljølista fikk gjennomslag for sitt forslag om gratis ferge. Partiets visjon er at all kollektivtrafikk skal være gratis.

Spørsmål: Er ditt parti tilhenger av fortsatt gratis ferge i Fredrikstad?

SV:

Utvilsomt ja!

Pensjonistpartiet:

Ja.

Rødt:

Ja.

Arbeiderpartiet:

Ja.

Fremskrittspartiet:

Ja.

MDG:

Ja - og vi må ha som mål å etablere flere ruter.

Høyre:

Ja, og vi ønsker utvidelse av fergetilbudet, blant annet Vaterland - Bekkhus.

Venstre:

Ja!

Senterpartiet:

Ja.

Bymiljølista:

- Ja, det er jo vi i Bymiljølista som har foreslått det, og det står vi på!

Kristelig Folkeparti:

- Ja, det ønsker vi. Dette er en berikelse av byen som vi kan være stolte av.

Spørsmål: Vil ditt parti støtte fortsatt drift av nattferge mellom Gamlebyen og Cicignon?

SV:

Ja!

Pensjonistpartiet:

Ja.

Rødt:

Ja.

Arbeiderpartiet:

Ja.

Fremskrittspartiet:

Ja.

MDG:

Ja.

Høyre:

Gratis nattferge var Høyres forslag. Vi står fortsatt bak dette.

Venstre:

Ja!

Senterpartiet:

Ja.

Bymiljølista:

Ja.

Kristelig Folkeparti:

Ja, det ønsker vi.

Spørsmål:

Er ditt parti tilhenger av en «bilfri» Gamlebyen, der kun beboere og næringsdrivende har tilgang med bil?

SV:

Ja, vi ønsker å teste ut det. Men det må også tas hensyn til mennesker med nedsatt funksjonsevne og med HC-kort.

Pensjonistpartiet:

Vi vil ha parkeringsmuligheter i utkantene på nordsiden og mot sør, men selve kjernen bør være bilfri. Noen turister og besøkende er også avhengige av å kunne komme inn til byen grunnet ulike bevegelseshemminger.

Rødt:

Ja. Rødt har fremmet forslag om dette i innværende periode, og hvis alt går etter planen så skal det testes ut neste år.

Arbeiderpartiet:

Dette er spennende, og vi har sagt ja til et prøveprosjekt i sommerhalvåret, og så får man ta en vurdering etter det. Det må ikke bli et for rigid system og flere grupper som taxier, forflytningshemmede og andre må kunne ha tilgang.

Fremskrittspartiet:

Nei.

MDG:

Ja - det vil forsterke den kulturhistoriske rammen som Gamlebyen er.

Høyre:

Vi har ikke tatt standpunkt til det spørsmålet.

Venstre:

Ja!

Senterpartiet:

Ja.

Bymiljølista:

Ja.

Kristelig Folkeparti:

Ja, vi mener mye av idyllen forsvinner med for mange biler innenfor vollene. Selvfølgelig blir det noen unntak som parkering for forflytningshemmede, og veteranbilparaden på 17. mai.

Fremskrittspartiet ønsker fortsatt ha biltrafikk i Gamlebyen

Bedre parkeringsvilkår for beboere

Med stengte gater og nytt trafikkmønster både på sommeren og ukene før jul, har beboere og næringsdrivende hatt vanskelig for å finne parkeringsplass i Gamlebyen. 7. juli kom imidlertid vedtaket fra Statens Vegvesen som forenkler situasjonen. Fra denne dato ble det satt opp nye skilte på kommunale avgiftsbelagte plasser som også gir beboere og næringsdrivende med parkeringskort lov til å parkere. Gamlebyen lokalsamfunnsutvalg fortjener ros og honnør for at denne ordningen er kommet på plass.

Spørsmål:

Er ditt parti tilhenger av cruiseturisme i Fredrikstad?

SV:

Vi har ikke tatt formell stilling til det nylig, men instinktivt er det andre former for turisme vi ønsker før cruiseskipturismen, både i et miljøperspektiv, men også med tanke på hvor mye/lite de ofte legger igjen i byen de besøker.

Pensjonistpartiet:

Ja, det er vi.

Rødt:

Nei. I dag er det altfor mye utslipp forbundet med denne formen for turisme. Vi må gjøre det vi kan for å holde Oslofjorden ren, og en av de tingene vi kan gjøre er å si nei til cruiseturisme.

Arbeiderpartiet:

Dette vil ikke være et stort satsingsområde for oss i framtida.

Fremskrittspartiet:

Ja.

MDG:

Nei.

Høyre:

Høyre har tidligere advart mot å se på cruiseturisme som en viktig strategi for utvikling av turisme i Fredrikstad. Men vi har ikke ønsket å forby ankomst av cruiseskip.

Venstre:

Nei.

Senterpartiet:

Ja, flere turister til Fredrikstad vil styrke næringslivet i Gamlebyen.

Bymiljølista:

Nei.

Kristelig Folkeparti:

Nei.

Trond Svandal og Venstre sier kategorisk nei til Fredrikstad som cruisehavn.

Det spesielle valget i 1993

I februar 1991 vedtok Stortinget sammenslåing av kommunene Fredrikstad, Rolvsøy, Borge, Kråkerøy og Onsøy, og 13. september 1993 ble det avholdt ekstraordinært kommunestyrevalg. Valget ble for øvrig avholdt samtidig med stortingsvalget samme år, noe som slett ikke er noen dagligdags hendelse i norsk politikk. Verken Valgdirektoratet eller forskningsinstitusjoner Gamlebyavisen har snakket med kan umiddelbart peke på tilsvarende sammenfall mellom lokalvalg og stortingsvalg. Tidligere ordfører og fylkesordfører Ole Haabeth forteller oss at det var et spesielt valgår. EU-medlemskap dominerte stortingsvalgekampen, men valgekampen i Fredrikstad var preget av lokale spørsmål, forteller Haabeth.

Spørsmål:

Det er gått over to år siden Gamlebyen LSU foreslo et bydelshus i det kommunalt eide Gamlebyen fengsel. De venter fortsatt på svar på initiativet. Hva mener ditt parti er beste løsning for det gamle fengselet?

SV:

Vi mener den beste løsningen for Gamlebyen fengsel er at det fortsatt er i kommunalt eie, og at det kan driftes av frivilligheten som et frivillig-hus. Gjerne av Gamlebyen LSU.

Pensjonistpartiet:

Vi foreslo salg med klausul om at det skulle selges til formål som tjente byen. Vi må dessverre bruke hver eneste krone til seksjonene Helse- og velferd samt utdanning og oppvekst.

Rødt:

Rødt ønsker at huset skal få nytt liv i form av å bli et hus for frivilligheten og beboerne i Gamlebyen. Da saken var oppe i bystyret før sommeren så fremmet vi forslag om å starte arbeidet med å igangsette bygget og få på plass en leieordning hvor leietakere tar seg av driftskostnadene av bygget mot gratis bruk av lokalet. Forslaget fikk dessverre ikke flertall.

Arbeiderpartiet:

Denne saken har vi ikke konkludert i enda, men fengselet skal ikke selges.

Fremskrittspartiet:

FrP støttet forslag om at Gamlebyen fengsel bør overføres til en stiftelse til forvaltning av fengselet til allmennyttige formål. Bystyret vedtok derimot 4. mai i år at kommunedirektøren skal utarbeide en sak om bruk av Gamlebyen fengsel i kommunalt eie. Den saken har foreløpig ikke kommet. Vi må nå avvente til det kommer en sak for å ta endelig stilling.

MDG:

Huset bør først og fremst fylles med innhold og liv. Hvis Gamlebyen LSU er motivert og har de verktøyene som må til, mener vi i MDG at dette kunne vært en spennende bruk av bygget som vil gi Gamlebyen og nærområdet et flott hjerte i lokalmiljøet.

Høyre:

Høyre mener at fengslet bør løftes ut av kommunens eiendomsportefølje. Helst i en egen stiftelse. Så får en derfra utvikle innholdet og bruken av fengselet gjennom ulike samarbeid med frivillige lag og foreninger, deriblant Gamlebyen LSU.

Venstre:

Vi mener et bydelshus vil være en god løsning for Gamlebyen, som er en unik bydel i Fredrikstad. I samarbeid med gode frivillige aktører mener vi dette kan realiseres. Det er synd det tar så lang tid før initiativet kan svares ut, og vi kan få til en permanent løsning.

Senterpartiet:

Senterpartiet mener fengselet bør selges for å skape liv og aktivitet i Gamlebyen.

Bymiljølista:

Bymiljølista vil at kommunen skal beholde Gamlebyen fengsel i sitt eie, og ruste det opp så det kan brukes som et hus for frivilligheten. Kommunen kan ikke leie ut til et LSU, som formelt er en del av kommunen, og vi venter på en sak om hvordan det kan gjøres.

Kristelig Folkeparti:

Vi ønsker å selge fengselet for å bedre på kommune-økonomien. Kommunen er dessverre elendig på å vedlikeholde og ta vare på sine bygg.

Den blyge døren som reddet bystyresalen

Etter kommunesammenslåingen tidlig på nittitallet gikk bystyremøtene på rundgang mellom rådhusene til de gamle kommunene. Det ble proklamert at den gamle bystyresalen i Gamlebyen aldri mer skulle brukes.

- Det syntes jeg var for galt, sier Inger Christine Apenes til Gamlebyavisen, og forteller historien.

- Jeg fikk tak i en nøkkel, og tok meg en tur for å se på tilstanden. Så ringte jeg rådmann Kåresen og ordfører Haabeth, og spurte om ikke salen på ny kunne brukes som bystyresal. - Det nytter ikke, var svaret. Ikke var det rømningsvei, ikke var det tilrettelagt for funksjonshemmede og ikke var det nettverk. Nei, tenkte jeg, da er det ikke mulig. Men jeg klarte ikke å slå det fra meg. Jeg tenkte på Emil Victor Langlet. Han hadde tegnet både sykehuset og rådhuset. Det skulle ikke forundre meg om det var samme gulvhøyde i byggene, tenkte jeg. Så jeg tok kontakt med en god venn av meg, Dag Kristoffersen, som var teknisk sjef i NRK. De holdt jo til i lokalene til det gamle sykehuset. Vi tittet ut av vinduer, han fra det gamle sykehuset og jeg fra rådhuset, og fant ut det måtte være samme gulvhøyde. Men det var ingen kontakt mellom byggene. Eller var det det? Jeg spurte Dag om det var mulig å komme inn i rømningsveien deres fra studioet oppe i etasjene. Og Dag tok meg med. Der var det rømningsvei fra studio - rett på baksiden av bildet til Waldemar Dahl. - Åiåiåi, sa jeg, og så med en gang muligheten. Jeg hadde en gammel venn i Teknisk Drift, Kjell Jacobsen, og spurte om han kunne møte meg i bystyresalen. Kjell kom, og målbånd hadde han med. Skulle vi få inn dør, måtte den være nitti centimeter bred, og det var akkurat nok plass fra bildet og bort til veggen.

Dag tok saken opp med NRK-ledelsen, som var positiv til å sette inn dør. Teknisk Drift kunne ordne branndør. Da var det bare å kontakte kommunen på ny. Men først hadde jeg fått pris på heis for funksjonshemmede. Nettverk var ikke noe problem.

- Rådmann Kåresen, sa jeg. Disse anmerkningene du og ordføreren var så opptatt av - nå er de på plass. Vi har ikke

ikke fått montert heisen, men den koster 240 000. Ordner dere med dette, er salen klar for nye bystyremøter.

Inger Christine Apenes i bystyresalen.

Da sa heldigvis Haabeth, som hadde kommet til:

- Selvfølgelig. Dette skal vi få til. Det er bare at vi er litt mange enda. Men snart er det nytt valg, og da skal vi tilbake. Så det ble resultatet. Det er sånn du drømmer om å få til én gang i livet. Men da tok de fra meg nøkkelen. Det gikk noen år før jeg fikk den tilbake.

Var du på nyåpningen av bystyresalen?

- Ja, det var jeg. Da hadde den stått nesten ti år uten å være i bruk til politiske formål. Det nye administrasjons- huset i kommunen har jo ikke bystyresal, så jeg ikke hva de hadde tenkt.

Du jobbet i hemmelighet med prosjektet?

- Ja, det var ikke så mange som visste om det.

Og nå er alle såre fornøyd med å være her?

- Ja, nå har jeg til og med sittet her selv på møter. Er det noe alle er enige om, uansett parti, er det at vi har en meget spesiell og flott bystyresal her i Fredrikstad. *Innsatsen du gjorde for å få den tilbake er ikke så godt kjent?*

- Nei. Det er heller ikke noe jeg går og skryter av. Men det var skrekkelig morsomt å få det til.

Tekst: MSG

Arkivsak

Nye tall- og bokstavspill fra Fargefabrikken

- Fargefabrikken i Gamlebyen har de siste månedene laget fire nye lekne og pedagogiske spill for hele familien. Alle spillene er lokalt produsert i Kulturhuset Qulthus i Smedjegaten.

Bokstavbingo er et morsomt og enkelt spill for å lære forskjellen på små og store bokstaver, og passer fint for barn fra 5 år.

Multiplikasjon- og divisjonsspillet består av fem ulike spill i hver kategori der man i hvert spill kan øve på gangning og deling med økende vanskelighetsgrad. Spillet passer for barn fra skolealder og eldre, og er også fin hjernetrim for den eldre garde.

I brøk-, prosent- og desimalspillet kan man spille med ulik vanskelighetsgrad, og dette spillet passer best for barn som nærmer seg skolens mellomtrinn.

Alle spillene kan kjøpes i Kulturhuset Qulthus til en hyggelig pris.

Gamlebyavisen

Morten Stenseng Gulbrandsen (redaktør)
+ 47 982 35671 - morten@gamlebyavisen.no
Redaksjon avsluttet 3. september 2023
Utgis i samarbeid med Fargefabrikken AS

*Ønsker du å betale for Gamlebyavisen?
Da kan du vippe inntil kr. 20.- til
82841 (Qulthus, Fargefabrikken AS).
Takk for din støtte.*